

Formulier 1 voor de viering van het heilig avondmaal

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Instelling

De apostel Paulus beschrijft de instelling van het heilig avondmaal met de woorden: *Wat ik heb ontvangen en aan u heb doorgegeven, gaat terug op de Heer zelf. In de nacht waarin de Heer Jezus werd uitgeleverd nam hij een brood, sprak het dankgebed uit, brak het brood en zei: 'Neem, eet, dit is mijn lichaam voor jullie. Doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken.'* Zo nam hij na de maaltijd ook de beker, en hij zei: *'Deze beker is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt. Doe dit, telkens als jullie hieruit drinken, om mij te gedenken.'* Dus altijd wanneer u dit brood eet en uit de beker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, totdat hij komt. ^{s 1 Petr.5:10-11. ^oHebr. 13:20,21}

Daarom maakt iemand die op onwaardige wijze van het brood eet en uit de beker van de Heer drinkt, zich schuldig tegenover het lichaam en het bloed van de Heer.

Laat daarom iedereen zichzelf eerst toetsen voordat hij van het brood eet en uit de beker drinkt, want wie eet en drinkt maar niet beseft dat het om het lichaam van de Heer gaat, roept zijn veroordeling af over zichzelf.¹

De Heer gebruikt het avondmaal om ons geloof sterker te maken. Om dat te bereiken moeten we onszelf onderzoeken. Daar zitten drie kanten aan. Als je jezelf onderzoekt moet je in de eerst plaats nadenken over je zonden en tot het beseft komen dat je Gods oordeel verdient.² Om die zonden krijg je een afkeer van jezelf; je weet je heel klein voor God. Want je zonde maakt God zo woedend, dat hij liever zijn enige Zoon met de kruisdood heeft gestraft,³ dan dat hij die zonde onbestraft liet.

Verder moet je je zelf onderzoeken of je echt gelooft in de beloften van God dat Hij al je zonden heeft vergeven alleen omdat Christus voor je is gestorven.⁴ Om Christus' wil spreekt God ons vrij, alsof wij zelf voor onze zonden hadden betaald en net zo rechtvaardig hadden geleefd als Jezus Christus.⁵ In de derde plaats moet je bij jezelf nagaan of je van plan bent om voortaan uit dankbaarheid God in heel je leven trouw en eerbiedig te dienen. Ben je van harte bereid om alle vijandschap, haat en nijd op te geven en in liefde en vrede met je naasten te leven?

Uitnodiging en terugwijzing

God wil iedereen die door de genade van de heilige Geest deze gezindheid heeft, zeker genadig aannemen en graag aan de tafel van zijn Zoon Jezus Christus ontvangen. Maar als je deze houding mist, haal je Gods veroordeling over je, als je toch het avondmaal viert.

Daarom waarschuwen we op bevel van Christus en zijn apostel Paulus⁶ iedereen die in ernstige zonden leeft, om weg te blijven van het avondmaal. Je moet dan beseffen dat je buiten het rijk van Christus staat.

Wij denken daarbij aan:

iedereen die niet op de Heer alleen wil vertrouwen;

iedereen die God op eigenwillige manier vereert;

iedereen die de naam van de Heer door vloeken of op een andere manier misbruikt;

iedereen die de kerkdiensten niet trouw bezoekt en onverschillig staat tegenover de verkondiging van het woord of de heiligheid van de sacramenten;

iedereen die aan zijn ouders of andere gezagsdragers ongehoorzaam is;

iedereen die zich aan menselijk leven vergrijpt of haat koestert tegen zijn naaste en zich niet wil verzoenen;

iedereen die, getrouwd of niet, zijn lichaam niet rein bewaart;

iedereen die hebzuchtig of verkwistend een werelds leven leidt;

iedereen die liegt of roddelt;⁷

kortom, iedereen die zich met woord en daad als een ongelovige gedraagt.

Zolang je aan je zonde vasthoudt, mag je niet aan het avondmaal deelnemen, anders word je des te zwaarder veroordeeld.

Bemoediging

Maar, geliefde broeders en zusters, we brengen dit niet naar voren om u met uw verslagen hart te ontmoedigen.⁸ Ook al hebt u nog zonden, toch mag u aan het avondmaal van de Heer komen. Want we vieren het avondmaal niet om te demonstreren dat we van onszelf volmaakt en rechtvaardig zijn. We zoeken ons leven juist buiten onszelf in Jezus Christus. Daarmee erkennen we dat ons bestaan beheerst wordt door de dood.⁹

En inderdaad, er zijn nog veel zonden en gebreken in ons hart en leven:¹⁰ we hebben geen volkomen geloof; we dienen God niet met zoveel ijver als wij moeten en wij moeten dagelijks vechten tegen de zwakheid van ons geloof en tegen onze slechte neigingen. ¹¹ Maar door de genade van de heilige Geest hebben wij van harte berouw over onze slechtheid. Wij willen graag tegen ons ongelooft strijden en volgens alle geboden van God leven.¹²

Al doen wij tegen onze wil nog zonden, we mogen er toch zeker van zijn dat God ons in genade aanneemt.¹³ Hij nodigt ons uit om van dit hemelse eten en drinken te genieten.

Christus gedenken

Christus heeft ons bevolen deze maaltijd te houden om hem te gedenken.¹⁴ God de Vader heeft onze Heer Jezus Christus in deze wereld gezonden, zoals hij onder het oude verbond aan de aartsvaders had beloofd. De Zoon is mens geworden.¹⁵ Heel zijn leven op aarde heeft hij de toorn van God, waaronder wij eeuwig hadden moeten bezwijken, voor ons gedragen.¹⁶ Zo heeft hij gehoorzaam alles gedaan wat Gods wet van ons vraagt.¹⁷ Gebogen onder de zware druk van onze zonden en van Gods woede werd hij in de hof van Getsemane overvallen door doodsangst, zodat zijn zweet in grote druppels als bloed op de grond viel.¹⁸

Daar liet hij zich boeien¹⁹ om ons vrijuit te laten gaan. Daarna is hij met smaad overladen,²⁰ zodat wij nooit meer te schande worden. Hij werd onschuldig ter dood veroordeeld,²¹ zodat wij voor Gods rechterstoel worden vrijgesproken.

Ja, hij heeft zijn lichaam aan het kruis laten spijkeren om de aanklacht tegen ons weg te doen door haar aan het kruis te nagelen.²²

Door dit alles heeft hij de vloek die op ons lag, op zich genomen²³ om ons met zijn zegen te vervullen.

Ja, aan het kruishout heeft hij zich met lichaam en ziel tot in de allerdiepste angst van de hel laten verstoren.

Toen riep hij uit: *Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?*²⁴ opdat wij door God aangenomen en nooit meer door hem verlaten worden.

Tenslotte heeft hij met zijn dood het nieuwe verbond van genade en verzoening voor eeuwig rechtsgeldig gemaakt,²⁵ toen hij uitriep: *Het is volbracht!*²⁶

Onderwijs

De Heer Jezus wil dat wij er vast op vertrouwen dat wij bij dit verbond horen. Daarom nam hij bij zijn laatste pesachmaal een brood, sprak het dankgebed uit, brak het brood en zei: *Dit is mijn lichaam voor jullie. Doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken.*²⁷ Ook nam hij na de maaltijd de beker en hij zei: *Deze beker is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt. Doe dit, telkens als jullie hieruit drinken, om mij te gedenken.*²⁸

Hij bedoelt: zo vaak als je avondmaal viert, herinneren brood en de wijn je aan mijn hartelijke liefde. Jij moest de eeuwig dood ondergaan. Daarom heb ik mijn lichaam in de dood gegeven en mijn bloed voor jou vergoten. Met mijn gekruisigd lichaam en vergoten bloed stil ik jouw geestelijke honger en dorst zodat je eeuwig leeft.²⁹ Dit is even zeker als het brood voor onze ogen wordt gebroken, de beker ons gegeven wordt en wij dit brood eten en uit deze beker drinken.

Gemeenschap met Christus en zijn broeders en zusters Zo wil de Heer Jezus Christus ons met dit avondmaal leren dat hij wil dat ons geloof rust op zijn offer, dat hij eenmaal aan het kruis heeft gebracht.³⁰ Alleen door dat offer worden we gered. Want aan het kruis is hij voor ons het ware eten en drinken geworden waardoor wij eeuwige leven.³¹

Door te sterven heeft hij de zonde, de oorzaak van onze eeuwige honger en dorst, weggenomen.

Door zijn dood heeft Christus ook het recht gekregen de levendmakende Geest aan ons te geven.³² Christus is ons hoofd, wij zijn ledematen van zijn lichaam. De Geest, die hem bezielt, woont ook in ons en verbindt ons aan hem.³³ Hij laat ons delen in heel de rijkdom die Christus schenkt: de vrijspraak en het leven in eeuwige luister.

Door dezelfde Geest verbindt hij ons ook met elkaar in echte broederlijke liefde als leden van één lichaam. Want de apostel zegt: *Omdat het één brood is, zijn wij, hoewel met velen, één lichaam; want wij hebben allen deel aan dat ene brood.*³⁴

Daarom zijn wij samen één lichaam om elkaar in liefde te dienen. Christus heeft ons eerst volmaakt liefgehad. Daarom moeten wij ook elkaar liefhebben en wel met woord en daad.³⁵ Dat kunnen we alleen met de hulp van de almachtige, barmhartige God en Vader van onze Heer Jezus Christus, door zijn heilige Geest. Amen!

Gebed

Barmhartige God, onze Vader, dankbaar gedenken wij aan deze maaltijd de bittere dood van uw geliefde Zoon Jezus Christus.

Wij bidden u: wil met dit avondmaal door uw heilige Geest bewerken, dat wij ons hoe langer hoe meer met vertrouwen aan uw Zoon Jezus Christus overgeven. Wij gaan gebukt onder onze schuld. Geef ons nieuwe kracht door ons te voeden met het brood uit de hemel. Dan leven we niet meer in onze zonden, maar leeft Christus in ons en wij in hem.

Laat ons steeds meer groeien in het nieuwe verbond in Christus' bloed. Dan zullen we er niet aan twifelen dat u eeuwig onze genadige Vader bent die onze zonden ons nooit meer aanreken en ons met alle dingen voor lichaam en ziel verzorgt als uw lieve kinderen en erfgenamen.

Schenk ons ook uw genade dat wij blijmoedig ons kruis op ons nemen, onszelf verloochenen en onze Redder belijden.

Leer ons in alle *moeite en verdriet* met opgeheven hoofd onze Heer Jezus Christus uit de hemel verwachten. Hij zal onze vernederde lichamen aan zijn verheerlijkt lichaam gelijk maken³⁶ en ons voor altijd bij zich nemen.

Dit gebed wordt afgesloten met het Onze Vader, gesproken of gezongen.

Belijdenis

De Apostolische Geloofsbelijdenis of de Belijdenis van Nicea, gesproken of gezongen.

Opwekking

Om met het ware hemelse brood, Christus zelf, gevoed te worden moeten wij niet alleen naar het brood en de wijn, kijken.

Maar de harten omhoog! Richt u op Jezus Christus, die aan de rechterhand van de Vader in de hemel³⁷ voor ons pleit.³⁸

Laten wij vast geloven dat wij door de werking van de heilige Geest met zijn lichaam en bloed geestelijk gevoed en versterkt worden.

Viering

Bij het breken en uitdelen van het brood spreekt de voorganger:

Het brood dat wij breken, is de eenheid met het lichaam van Christus.

Neem, eet, gedenk en geloof, dat het lichaam van onze Heer Jezus Christus gegeven is om al onze zonden volkomen te verzoenen.³⁹

En als hij de beker geeft:

De beker met wijn is de eenheid met het bloed van Christus. Neem, drink allen daaruit, gedenk en geloof, dat het kostbare bloed van onze Heer Jezus Christus vergoten is om al onze zonden volkomen te verzoenen.⁴⁰

Bij de gaande viering kunnen deze woorden gecombineerd worden tot:

Het brood dat wij breken is de eenheid met het lichaam van Christus.

De beker met wijn, de beker waarvoor wij God loven, is de eenheid met het bloed van Christus.

Neem dit brood en deze beker, eet en drink, gedenk en geloof dat onze Heer Jezus Christus zijn lichaam en bloed gegeven heeft om al onze zonden volkomen te verzoenen.

Tijdens de viering kan gelezen, gezongen of gemusiceerd worden.

Bij de dankzegging kan men kiezen uit de volgende alternatieven of ze allebei gebruiken.

Dankzegging (1)

Geliefden in de Heer, laten wij samen, nu de Heer ons aan zijn tafel gevoed heeft, zijn naam met dankzegging prijzen:

Prijs de HEER, mijn ziel, prijs, mijn hart, zijn heilige naam.

Prijs de HEER, mijn ziel, vergeet niet één van zijn weldaden.

Hij vergeeft u alle schuld hij geneest al uw kwalen,

hij redt uw leven van het graf, hij kroont u met trouw en liefde.

Liefdevol en genadig is de HEER, hij blijft geduldig en groot is zijn trouw.

Niet eindeloos blijft hij twisten, niet eeuwig duurt zijn toorn.

Hij straft ons niet naar onze zonden, hij vergeldt ons niet naar onze schuld.

Zoals de hoge hemel de aarde overspant, zo welft zich zijn trouw over wie hem vrezen.

Zo ver als het oosten is van het westen, zo ver heeft hij onze zonden van ons verwijderd.

Zo liefdevol als een vader is voor zijn kinderen, zo liefdevol is de HEER voor wie hem vrezen.⁴¹

Zal hij, die zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar hem omwille van ons allen heeft prijsgegeven, ons met hem niet alles schenken?⁴²

God bewees ons zijn liefde doordat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren. Des te zekerder is het dus dat wij, nu we door zijn dood zijn vrijgesproken, dankzij hem zullen worden gered en niet veroordeeld. Werden we in de tijd dat we nog Gods vijanden waren al met hem verzoend door de dood van zijn Zoon, des te zekerder is het dat wij, nu we met hem zijn verzoend, worden gered door zijn leven.⁴³

Daarom zal ik met mond en hart de Heer prijzen van nu aan tot in eeuwigheid.⁴⁴

Amen.

Dankzegging (2)

Barmhartige God, onze Vader, van harte danken wij u, dat u uit genade ons uw Zoon hebt gegeven. Hij werd onze middelaar en het offer voor onze zonden. Hij werd voedsel en drank waardoor wij eeuwig leven. Wij danken u dat u ons het geloof hebt gegeven dat ons aan Christus en alles wat hij voor ons gedaan heeft, verbindt. U hebt, om ons geloof te versterken, hem het heilig avondmaal laten instellen.

Wij bidden u, trouwe God en Vader, laat uw heilige Geest als vrucht van deze avondmaalsviering bewerken dat wij dagelijks groeien in het echte geloof en dat onze band met Christus wordt versterkt.

Wij vragen u dit in de naam van uw geliefde Zoon Jezus Christus.

Amen.

¹ 1 Kor. 11:23-29. ² Rom. 7:24,25. ³ Hebr. 10:5-10; Jes. 53:5. ⁴ Rom. 3:24. ⁵ 2 Kor. 5:21. ⁶ 1 Kor. 5:4,5,11. ⁷ Ex. 20:1-17. ⁸ Jes. 57:15. ⁹ Rom. 7:24. ¹⁰ Fil. 3:12-14. ¹¹ Rom. 7:23; Gal. 5:17. ¹² Ps. 19:13,14. ¹³ Jes 42:3; 1Joh.1:9; 3:20. ¹⁴ Luc. 22:19; 1 Kor.11:24, 25. ¹⁵ Joh. 1:14. Gal. 4:4. ¹⁶ Jes. 53:4. Rom. 3:25. ¹⁷ Matt. 3:15. ¹⁸ Luc. 22:44. ¹⁹ Luc. 22:54. ²⁰ Luc. 22:63-65. ²¹ Luc. 23:14. ²² Kol. 2:14. ²³ Gal. 3:13. ²⁴ Mat. 27:46. ²⁵ Hebr. 9:15. ²⁶ Joh. 19:30. ²⁷ 1 Kor. 11:24. ²⁸ 1 Kor. 11:25. ²⁹ Joh. 6:53-57. ³⁰ Hebr. 10:14. ³¹ Joh. 6:32, 51. ³² Rom. 8:11. ³³ Joh. 14:16. ³⁴ 1 Kor. 10:17. ³⁵ Jak. 1:22, 23. ³⁶ Fil. 3:21. ³⁷ Kol. 3:1,2. ³⁸ Rom. 8:34; Hebr. 7:25. ³⁹ 1 Kor. 10:16; Matt. 26:26; Luc. 22:19; Gal.1:4. ⁴⁰ 1 Kor. 10:16; Matt. 26:27,28. ⁴¹ Ps. 103:1-4,8-13. ⁴² Rom. 8:32. ⁴³ Rom. 5:8-10. ⁴⁴ Ps. 116:17-19.